

Congresul al XII-lea al Partidului marchează ascensiunea societății noastre pe o nouă treaptă. Fapt a cărui însemnătate nu poate să nu marcheze, să nu provoace și o mutație în însuși miezul dramaturgiei : conflictul dramatic. Indiferent de natura lui — politică, socială, etică — și conflictul dramatic a suferit schimbări în consistența și substanța sa. În primii ani ai noii noastre societăți, efigia lui era lupta dintre *bine și rău*. Ulte-

---

Autenticitatea conflictului dramatic

---

rior (până sub ochii noștri) el s-a enunțat : lupta dintre *mai-bine și bine*. Mai-binele doazi ca adversar al binelui de ieri își schimbă sistematic valoarea față de ziua de mâine, redevenind pur și simplu binele pe care vrem să-l tot depășim. Metamorfoza aceasta, din aproape în aproape, din zi în zi, ticăia ca un ceas, tocind la nesfârșit mai-binele în pilule subțiri, înghițibile (cu tot felul de strimbături și refuzuri) și de către cei cramponați să apere binele instaurat și, desigur, devenit comod. După înghițirea hapului, răminca de urmărit înșănătoșirea morală și sufletească a celui rămas la nivelul binelui. Binele era o maladie acută, dar trecătoare, care-l împiedica să vadă și să înțeleagă instaurarea mai-binelui. Conflictul era astfel munca de lămurire, de convingere, dusă cu „pacientul“, pentru ca acesta să accepte tratamentul.

Congresul al XII-lea, prin documentele sale, care au hotărât dezvoltarea societății noastre până dincolo de anul 2000, statuează cu mult mai mult decât o nouă calitate a societății, statuează nașterea unui alt tip de civilizație : civilizația comunistă.

Imbold și chezășie

---

de actualitate. Autori frecvent jucați în primele două decenii au fost Valentin Silvestru,

Abia în fața unei atare profigurări impresionante se vedește puținătatea acestui tip de conflict dramatic, în care se ascunde și prin care, de fapt, se defulează nevoia concurenței dintre cit ai făcut și cit trebuia să faci. Plouă în dramaturgie cu personaje de tip pliant-de-prezentare-a-donă-soluții-tehnice : una verificată, cealaltă riscantă, dar mult mai promițătoare și, în final, normal, triumfătoare. Și, în sens contrar căderii ploii, se ridică groasele trunchiuri ale unor inbibați cu voioșie și din convingere premeditată, ale unor „intorși“ din păcat, pilduiți și pilduitori ; în restul acestei livezi, cu singuratiei și rari copaci, mișună ceva maimuțoi care imită, cu haz, dar fără nici o șansă autorizată social, îmburghezirea, prin lăconia de mobilier stil, ori iritante prozențe care (în cu tot dinadinsul să pară „negativi“, în ultimă instanță dovedindu-se nu numai recuperabili, dar chiar „mai catolici decât papa“. Fauna personajelor este motivată obiectiv. Dar existența ei în social, îndărătnicia ei, revoluția, în a se face vizibilă, îndărătnicie care îi trădează neputința, o împinge la o supraviețuire ridicolă, de rezervație. Viciile, deformările, handicapurile din structura umană contemporană, mi se pare că se ascund sub alte măști, utilizează alte subtilități, au alte căi de evaziune morală și de contaminantă perpetuare, descoperă alte soluții de adaptare, de transbunantă dintr-o civilizație într-alta. Le-am descoperit ? Le-am divulgat ? Cred că nu. Autocritica este, poate, singura atitudine care ne face să privim viitorul cu bucurie, dar ne îndeamnă să ne temem de trecut ; în el se află aminările, renunțările și temerile noastre ; în viitor se află repercusiunile lor. Viitoarele conflicte dramatice trebuie să fie productive ; extrem de productive. Și apte să recupereze și ceva din ireversibilele noastre refugieri pe tușa tărîmului socialului. Și apte să fie, în celălalt mileniu, un model. Aceasta mi se pare mie a fi atitudinea practică prin care ne manifestăm adeziunea la giganticul proiect economic și social care este Programul partidului.

Paul Cornel Chitic

Cine trece în revistă activitatea de peste treizeci de ani a Teatrului Dramatic Bacovia din Bacău observă preocuparea constantă de promovare a dramaturgiei autohtone, cu predilecție a celei

I. D. Sirbu, Virgil Stoenescu, M. Davidoglu, Lucia Demetrius, Aurel Baranga, Paul Everac și alții, iar dintre cei ai generației mai tinere au fost și sînt jucați Mircea Radu Iacoban, Ovidiu Genaru, Ștefan Oprea, Viorel Căcoveanu, George Genoiu, Tudor Popescu, Stelian Vasilescu, Mihai Sabin (în ambele grupuri citate, exemplele sînt date fără a avea în vedere vreo clasificare, preferință sau vreun criteriu valoric).

Prin aceasta vreau să spun că, fără a neglija pe clasicii români sau universali, pe autorii moderni români sau străini, teatrul băcăuan a înțeles de multă vreme că una dintre primele datorii ale sale este de a